

Bruksela, 14 lipca 2023 r.
(OR. en)

11725/23

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0226(COD)

AGRI 395
AGRILEG 135
ENV 835
CODEC 1348

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Rozporządzenie w sprawie roślin uzyskanych za pomocą niektórych nowych technik genomowych oraz w sprawie produktów spożywczych i paszowych – <i>Prezentacja przygotowana przez Komisję</i> – <i>Wymiana poglądów</i>

W związku z wymianą poglądów na wyżej wymieniony temat, która ma się odbyć na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 25 lipca 2023 r., delegacje otrzymują w załączniku notę informacyjną prezydencji.

**Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie roślin
uzyskanych za pomocą niektórych nowych technik genomowych oraz uzyskanych z nich
żywności i paszy oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2017/625**

Nota informacyjna prezydencji

W dniu 5 lipca 2023 r. Komisja Europejska przyjęła wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie nowych technik genomowych (NGT)¹ w ramach pakietu „Żywność i różnorodność biologiczna”. Wniosek ma umożliwić unijnemu sektorowi rolno-spożywczemu przyczynienie się do realizacji związanych z innowacjami i zrównoważonym rozwojem celów Europejskiego Zielonego Ładu oraz strategii „Od pola do stołu” i strategii na rzecz bioróżnorodności, a także zwiększyć konkurencyjność sektora przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia i środowiska.

Od czasu przyjęcia w 2001 r. obecnego ustawodawstwa UE w sprawie organizmów zmodyfikowanych genetycznie poczyniono znaczne postępy w rozwoju NGT, które w porównaniu z tradycyjnymi technikami upraw umożliwiają bardziej ukierunkowane, precyzyjne i szybsze zmiany genetycznych cech roślin. Ponadto niektóre techniki nie wprowadzają „obcego DNA”, tj. DNA pochodzącego z gatunków, z którymi roślina nie może się krzyżować, a uzyskanych w ten sposób produktów nie można odróżnić od produktów uzyskanych metodami konwencjonalnymi.

W 2018 r. Europejski Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że nowe techniki mutagenезy, które pojawiły się lub zostały opracowane głównie od czasu przyjęcia dyrektywy 2001/18/WE², podlegają przepisom dotyczącym GMO i ustanowionym w nich obowiązkom.

¹ Dok. 11592/23 + ADD 1.

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylająca dyrektywę Rady 90/220/EWG

Aby wyjaśnić praktyczne kwestie poruszone w orzeczeniu Trybunału, Rada przyjęła w 2019 r. decyzję na podstawie art. 241 TFUE³, w której zwróciła się do Komisji o przedłożenie analizy dotyczącej statusu NGT na podstawie prawa UE oraz, w stosownych przypadkach, wniosku w świetle tego badania.

Komisja przedłożyła tę analizę Radzie w 2021 r.⁴ W dniu 27 maja 2021 r. ministrowie rolnictwa wymienili poglądy na temat wniosków z analizy i ogólnie zgodzili się co do potrzeby unowocześnienia obecnych przepisów dotyczących NGT⁵.

Po szeroko zakrojonych konsultacjach z zainteresowanymi stronami i społeczeństwem popartych pracami naukowymi Wspólnego Centrum Badawczego i Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności Komisja przedłożyła obecnie wyżej wymieniony wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie NGT.

Zakres stosowania wniosku nie obejmuje wszystkich NGT, a jedynie ukierunkowane mutagenezy i cisgenezy. Ponadto rośliny uzyskane za pomocą jakichkolwiek NGT, które wprowadzają materiał genetyczny z gatunków niepodlegających krzyżowaniu („obce DNA”), są wyłączone z zakresu wniosku i pozostają w pełni uregulowane w przepisach dotyczących GMO.

³ Decyzja Rady (UE) 2019/1904 z dnia 8 listopada 2019 r. wzywająca Komisję do przedłożenia analizy w związku z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-528/16 dotyczącej statusu nowych technik genomowych na podstawie prawa Unii, i wniosku, o ile jest to stosowne w świetle wyników analizy.

⁴ Dok. 8285/21.

⁵ Dok. 9022/21.

We wniosku uregulowano dwie różne kategorie roślin NGT:

- rośliny NGT, których modyfikacja może również wystąpić w sposób naturalny lub zostać uzyskana w drodze uprawy konwencjonalnej („rośliny NGT kategorii 1”). Podlegają one procedurze weryfikacji przed zamierzonym uwolnieniem i wprowadzeniem do obrotu. Rośliny i produkty NGT kategorii 1 są zwolnione z wymogów prawodawstwa dotyczącego GMO. Są one regulowane obowiązującymi przepisami sektorowymi i ramami horyzontalnymi w celu zagwarantowania ochrony zdrowia i środowiska. Ponadto, aby zwiększyć przejrzystość i swobodę wyboru, zostaną one umieszczone w publicznej bazie danych. Materiał przeznaczony do reprodukcji roślin będzie oznaczany jako NGT kategorii 1 i status ten będzie podawany we wspólnych katalogach odmian roślin;
- rośliny NGT inne niż rośliny NGT kategorii 1 („rośliny NGT kategorii 2”), z bardziej złożonymi modyfikacjami, pod warunkiem że nie zawierają „obcego DNA”. Kategoria ta jest objęta obowiązującymi przepisami dotyczącymi GMO z ograniczonymi dostosowaniami w zakresie metod wykrywania, metod oceny ryzyka i wymogów w zakresie monitorowania. Chociaż rośliny NGT kategorii 2 muszą być oznakowane jako GMO, w celu zwiększenia przejrzystości i lepszego informowania konsumentów ich etykiety mogą zawierać informacje o cechach wynikających z modyfikacji NGT. Ponadto rośliny NGT kategorii 2 posiadające cechy, które mogą przyczynić się do zrównoważoności systemu rolno-spożywczego, mogą korzystać z pewnych zachęt. Przewidziano również dodatkowe zachęty, w przypadku gdy zgłaszający lub wnioskodawca jest MŚP. Rośliny NGT posiadające cechy tolerancji na herbicydy nie kwalifikują się do tych zachęt. W przeciwieństwie do zapisów w prawodawstwie dotyczącym GMO państwa członkowskie nie mogą zrezygnować z uprawy roślin NGT kategorii 2 na swoim terytorium.

Zarówno rośliny NGT kategorii 1, jak i 2 i ich produkty są zakazane w produkcji ekologicznej.

Prezydencja uważa, że warto podjąć dyskusję na forum Rady przed rozpoczęciem analizy technicznej, aby skupić się na kluczowych częściach wniosku. W związku z tym prezydencja przedstawia do dyskusji następujące pytania:

Pytania do dyskusji:

Jak oceniają Państwo wniosek w kontekście zapewnienia zrównoważonego i odpornego systemu rolno-spożywczego? Które aspekty wniosku uważają Państwo za najważniejsze?
